

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. Péter utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedéssel szemben.

HIRDETÉNYEK.

„Hirdetési pénzek és a kiadás körüli pausz...
valamint a lap sze lemi részét illető
minden közlemények ide intéendőik.

Bármentetlen levelek csak ismert kézektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 fr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopitisor egyszerű beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltúr 4 hasábsopitisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
újónság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök, Aprilis 12.

73. szám.

Elhalasztva...

A kancellár-válságra vonatkozólag írják Berlinből a „Pester Correspondenz“-nek:

„Egyelőre el van napolva a fanyar viszály, mely a császári család szívére és a politika kiméletlen követelményei közt kitört, a német népet a lélek mélyeig megrázkódtatta s az egész művelt világot felizgatta. Elnapoltatott a viszály, de megszüntetve nincs. És nem személyek közt van a viszály; a ki azt hiszi, hogy Bismarcknak a császári házzal, vagy annak valamelyik tagjával kell küzdenie, az nagy tévedésben leledzik. A fenforgó alkalmából hangsúlyozni kell, hogy Németországban, nemes szívének összes szálaival, egy nagy lélek minden érzelmével, oly hűen és bensőleg egy ember sem csüing Frigyes császáron, mint Bismarck Otto, és hogy Viktória császárné magasatos jellemét s szellemét az egész világon senki sem bámulja oly őszintén s ismeri el megbecsülhetlen értékében, mint éppen ő. És Battenberg Sándor Bismarcknak oly rokonszenves, mint kevés más herceg. De ennek daczára, vagy inkább éppen ezért, a történelem és saját lelkiismerete előtti rendkívüli felelőssége tudatában csak annál kinosabban s aggodóbban gondoskodik a kancellár, hogy ne történjék, oly valami, a minek a beteg császár békéjét s a népek békéjét is zavarni kellene. Sándor herceg eljegyzése a császár leányával a még ma is fenforgó viszonyok közt, midőn Bulgáriában törvényellenes állapot uralkodik s a vágy Sándor visszatérése után nagyobb, mint valaha, a kancellár meggyőződése szerint okvetlen a legveszélyesebb complicatiókat vonná maga után s még a legjobb esetben is oly izgalmakat s gondokat okozna a beteg császárnak, melyeket töle okvetlen távol kell tartani. Ezért kívánja a kancellár az eljegy-

zés egyelőre való elejtését azon pillanatig, midőn a bolgár kérdés Sándor herceget örvényébe többé nem vonhatja s a csárnak meg kellett győződnie, hogy őt az oldalról méltóságának és személyes érzelmeinek megbántása s megalázása em fenyegeti.

A kancellárnak álmában sem jutott eszébe, ellentétbe helyezkedni a császárnéval, a ki a legszívélyesebb barátságot s államférfini lángelméjének határtalan bámolatát tanúsítja iránta: a mint mond és cselekszik, azt az uralkodóház s ennek minden tagja iránt szeretetben s gondoskodásban, mondja és cselekszi.

Minden jelentés, mely az itt jegyzeteken tulmegy, feltűnést hajhászó vagy roszakaratu koholmány; különösen ezen osztályzatba sorozandók azon ámitó hirtérjesztések, melyek a trónörököszt az atyai háztól s az anyai bensőségétől elidegenedttként szeretnék feltüntetni. Vilmos herceg nemesak jó, engedelmes fiú, de a leggyermekiebb gyöngédséggel is csüing atyján és anyján, s éppenséggel rajongó testveri szeretettel testvéreim: soha sem adná magát oly magatartásra, mely szereteteinek bánatot s szívfájdalmat szülné.

„Röviden egybefoglalva mindent — a házassági ügyben elnapoltatott az elhatározás, míg meggyőződnek, hogy annak complicatiókat nem lesznek a következményei, és a szabad, nyilvános, általános megvitatás által vélték leggyorsabban s legbiztosabban eljutni ezen bizonyossághoz.“

A pénzügyi helyzethez. A „Pol. Corr.“ budapesti jelentése szerint az állampénztár bevételei eddig igen kielégítő módon folynak be, ugy, hogy meglehetősen pénztári készlet áll rendelkezésére s több millió kamatozólag van elhelyezve, jöllehet a Rothschild-consortium a fedezeti járadékból hátralevő 10 millió forintot optóját még nem érvényesítette. Itt még figyelembe veendő, hogy a közös kormány annak a hitelnek maradékából, mely a

rendkívüli felszerelési czélokra szavaztatott meg, időközben két harmadot már igénybe vett és hogy a magyar kormány a Magyarországra eső részt már fedezte. Ebből nyilvánvaló továbbá, hogy a hadügyi kiadások távolról sem rugnak olyan nagy összegekre, a mint az a sajtóban hangoztatva volt. Következtethető ebből az is, hogy a kormány abban a helyzetben lesz, hogy a tényleg szükséges kiadásokat néhány hónapig még a már jóváhagyott hitelekkel fedezheti.

Külföld.

Boulanger diadalai, melyeket egymásután arat a pótválasztásokban, élénk figyelmet és nagy nyugtalanságot kelt Németországban. A Nordd. Allg. Ztg. Franciaország belügyi helyzetéről ezeket írja: „A forradalmi elem Párisban összpontosul s a torlaszépítést még gyakorlatilag nem kezdte meg ugyan, de már szorgosan dolgozik az érdekes utcazi látványosság erkölcsi előfeltételein. Azok a hamisított falragaszok, melyek két miniszter nevével kiadattak, a csöselék felbujtására irányuló tendenciát nagyon világosan megmondják. Mindenesetre kitűnik az ilyen eseményekből, hogy a fegyelmetlenség szelleme mindig szélesebb körökre terjed ki s hogy növekszik azok száma, kik azt hiszik hogy az új kormány alatt mindent szabad tenniük.“ A többi berlini lapok a vasárnapi választásból azon meggyőződést merítik, hogy a Boulanger gismus aramlata Franciaország minden részében tulsulyban van s az országot előbb atöbb katasztrófába fogja sodorni.

A Bismarck-válság, ugy látszik befejezéshez közeledik. Kedden Viktória császárné a berlini császári palotában két óra hosszat értekezett Bismarck herceggel s nem valószínűtlen, hogy a házassági ügyre nézve sikerült megegyezést létesíteni. Ez irányban különösen a badeni nagyherceg, a császársógora fáradozik s Berlinben azt hiszik, hogy nem eredménytelenül, vagyis, hogy a házasság létrejön. De még mindig akadnak sokan, kik a tervet föltétlenül megakarják bukztatni. Ezek most azt híresztelik, hogy szó sincs „szerelemi“ házasságról, hogy Battenberg Sándor herceg nagyon közönytösen viseli magát s az ügyet közönséges érdekházasságnak tekinti, hogy maga Frigyes császár sem igen pártolja s az egész csak a három Viktória műve. De hogy azt a három hölgyet minő „érdek“ vezetheti, ha sziv és a sze-

relem teljesen kívül áll a házassági terven s hogy ha csak az érdeket tartanak szem előtt nem akadna e előnyösebb parthie is a német császár leánya számára, arról a felfogás terjesztői mélyen hallgatnak. Kétségkívül itt is csak egyszerű fogás torog fenn, melylyel a közvélemény rokonszenvét Viktória császárnétól el akarják vonni. Ez azonban épp oly kevésbé sikerülhet, a mint hajótörést szenvedett azon mozgalom, hogy Bismarck hercegre ez ügyben elfoglalt álláspontja támogatására, tömeges feliratok intézessenek. A terv még konzervatív körökben is visszatetszt kelt, mert azt mondják, hogy ez a Boulangerismusz utánzása és Németországba való átplántálása lenne; egyébiránt a válság normalis megoldása felé közeledik, mert a császárné és a kancellár tegnapi hosszu értekezletéből azon reményt merítik, hogy sikerült nemcsak a most fenforgó viszályt elintézni, hanem a jövőre is bizonyos modus vivendit megállapítani.

Elnöki jelentés

a „Debreczeni Jótékony Nőegylet“ 1888. április 8-án tartott tisztújító közgyűléséhez.

(Folyt. és véga.)

Engedje meg a mélyen tisztelt közgyűlés, hogy még egy pár percig igénybe vegyem szives türelmét árva házuk ügyeivel. Mindenekelőtt kötelességem fölemlíteni, hogy az 1884 évi folyamán Stefánia trónörökös fő hercegeasszony ő fensége kegyelmesen elfogadta árva házuk védnökségét s azóta az ő magas nevét hordozza a mi szerény intézetünk. En nekem ezen intézet lehető virágzásra emelése mindig kedvez gondolataim közé tartozott. Tudom, hogy mutathatók ott ki fogyatkozások, hogy sok minden javítást igényel ottan De azt is tudom, hogy csekély anyagi eszközökkel, szük tere szorítva, kifogás alá nem eshető rendszert létesíteni merő lehetetlenség. Előttöm, mint eszménykép lebegett mindig az a vágy, hogy ezen intézetünket szélesebb alapra kell fektetni egy jobb, tágasabb, egészségesebb helyiség vásárlása, s azon egy nagyobb árva ház felállítását által. Ha e sikerülne valaha, ha abban az új árva házban a legnemesebb kívánalmakat is kielégítő rendszert tudnánk alkotni; én hiszem, hogy a mi derék városunk minden jótéti kész lelkesedéssel buzgó közönsége védő karjaira emelné a mi nagyobb

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A fecskéfészek.

Rogény.

Irta: **Vértési Arnold.**
(Folytatás.)

V.

Ugyan mondja már meg, — faggatták a kaszinóban Csupor fiskálist, — igaz-e, hogy Vég helyi Viktor nőül veszi Valentinet?

Csupor fiskális égre földre esküözött, hogy semmit sem tud róla.

— Ne cigánykodjál, cimborá, — mordult rá Huba Márton elnök ur ősz szakálának egész tekintélyével.

Sőt még a tiszteletes is abbéli véleményét fejtette ki, hogy Csupor fiskális ur bizonyára fontos okok miatt eltér ezuttal ismert rendíthetetlen igazságszeretetétől s nem vall be mindent, a mit tud, az irás szavaival tartván: „legyetek okosak, mint a kigyók.“

— Eh, hagyjatok nekem békét! — csattant föl az örökös zaklatásra a különben türelmes természetű Csupor fiskális: — ha mondom, annyit tudok, mint ti magatok!

— Ohó! mi eleget tudunk, — kiáltott a sarokból egy tagbaszakadt compessor. — Nem jár az a Viktor hiába minden isten áldott nap a Daróczyék udvarába.

— Nem is mindennap megy az.

— Nem, ha esik. De még akkor is ritkán állja meg.

— Unatkozik kiinn a tanyán magában.

— Ha unatkozik, hát miért nem jön ide közénk? szólalt föl a ferbli mellől egy másik compessor. — Tán nem elég tisztességes társaság neki?

Azt vették töle legrosszabb néven, hogy mióta haza került, még egyetlen egyszer sem jött föl a kaszinóba. Pedig ugy várták, anyyi kérdeznai valójuk lett volna, anyyi fölvilágosítást

tartozott volna adni nekik a külhatalmak szándékai, Bismarck terveiről s a legközelebbi jövőben várható bonyodalmaokról. Mindenki készen állt valami interpellatióval; Viktornak tudni kell felelni rá, neki értesítve kell lenni a hatalmak minden titkos szándékáról s ezudarság, hogy mind magának tartogattja és régi barátainak, játszó társainak nem mond el belőle semmit.

A várakozásukban esalódott jó barátok atól fogva többé vagy kevésbé ellenséges érzület keztek táplálni Viktor iránt s ez ellenséges érzület még inkább növekedett, mióta az asszonyok jó indulatú is eljárt Viktóra a Daróczyéknál való mindennapos látogatással. Fj. bizonyos azért, hogy mások nem lakkak olyan cifra, lépesős, verendás házban, másutt is tudták volna Viktort szivesen fogadni; hál istenek, másutt is bírnak még pulyka-pecsenyét találni, másutt is szolgálhatnak befőtél, olyannal, hogy a király is megszophatja utána az újját s másutt is van zongora és tudnak francziául beszélni a leányok.

Csak Csupor fiskális, kinek semminemű férjhez adni való rokona nem volt s ki meglehetősen közönytösen viseltetett a nagy hatalmak szándékai és minden bekövetkező európai konfliktus iránt, maradt változatlan jó embere Vég helyi Viktornak s némileg még a tiszteletes, kinek mindegy volt, ki lesz a menyasszony, csak a helységből való legyen s biztosítva legyen a stola.

Csupor fiskális azonban nem sok remény nyel biztosíthatta szegény tiszteletet.

— Köztünk legyen mondva, papom, azt hiszem, hogy az egészből semmi sem lesz. Félek, hogy ez a fiatal ember végkép lemondott már a házasságról.

A tiszteletes ur neu esett kétségbe. Ő is ugy tett, azután mégis megházasodott. Ne tessék félni, a mi ott föm elvégezett, annak meg kell történnie.

— Hüüm, de hát ha az végeztetett, hogy

Vég helyi is agglegény maradjon, mint jó magam? — aggodalmaskodék Csupor fiskális.

A tanyán valóban minden intézkedés arra mutatott, mintha nem szándékoznának asszonyt hozni a házhoz s Vég helyi magányosan akarná eltölteni hátralevő életét, könyvei közé temetkezve, vagy a nádas ér szélén sétálgatva a fűzfák alatt.

Ha berándult a faluban, ami egy idő óta mindegyre gyakrabban megtörtént, ritkán fogatott be, többnyire csak gyalog ment át a letarolt rezece- és buzfaföldeken, nagyokat lépdelve gölyalábával s magassan föltartva napernyőjét.

Néha két gölyalábú embert láttak így egymás mellett keresztül haladni a földeken. A német ispán kísérte el urát a talu széléig, tovább soha sem akart menni; Vég helyi minden rábeszéléssel nem tudta rábírnai a fiatal embert, hogy menjen el vele Daróczyékhoz.

Pedig szivesen látnák őnt, Waldemár, s többibben kértek, hogy hozzam magammal. Mondtam, hogy ön jó házból való s katonatiszt volt.

— Azt rozsl cselekedte, Vég helyi ur, — szólt a fiatal ember kedvetlenül.

— Miért? nem mondtam igazat?

— Hisz épen az a baj, hogy igazat mondtott Vég helyi ur. Rosz bizonyítvány a Waldemár titkos tanácsos fiának, dragonyos hadnagynak, hogy nem tudott egyeb lenni, mint inegen földön alacsony állású gazdatiszt, ki a szántók után jár s a birkákra fölügyel.

— Az ön kívánsága volt, Waldemár, — viszonzá csöndes, szelid hangján Vég helyi Viktor. — Nekem, megvallom, jól esett, hogy ön közlemben van; de talán megváltoztatta szándékát...

— Nem, nem változtattam meg, — szakítottotta félbe az ifju. Én számoltam magammal s tisztában vagyok. Az élet kapuja bezárult mögöttem s nem maradt számomra csak ez az egyetlen út. Azt akarom, hogy legalább ön vegye némi hasznomat.

— Ne beszéljen így, Waldemár.

— Hogyan beszéljek Vég helyi ur? Nagy kötelességet kell lerónom. Ön mentett meg attól, hogy most nem ülök valami fegyházban.

— Ah, a dolog nem jutott volna odáig!... A miatt a pár száz tallér miatt?... Az egész csak fiatalkori könnyelmű csiny volt... Kissé vastag tréfa; semmi egyéb. A törvényszék sem foghatta volna föl máskép.

— A törvényszék a paragrafus betűje szerint ítelt volna... Betöréssel párosult rablás... (Folyt. köv.)

Rajzok a mi huszárságunk történetéből.

Irta: **Milodánovits Simon** főhadnagy.

VIII.

Kákonyi huszárság kapitány hős tettei, nem kevesebb dicsőséget hoztak a magyar névnek. E magyar tiszt vitézsége és vakmerő bátorsága által, a három legvitézebb huszár sorába küzdte fel magát.

Vitézvári báró Simonyi József ezredes, bátori báró Buday Ignác őrnagy és csepi Kákonyi Ferenc kapitányt képezték a triumvirátust, mely a mult század végén s e század elején minden hadjáratban részt vett. Annyi hős tettet követtek el hárman, hogy az egy egész hadsereg becsületére vált volna.

1805. november 13-ikán elindult hadseregünk Cormons felé: Davidovich altábornagy Kákonyi kapitányt hagyta hátra az előrsi állásokban, hogy az ellenséget tévútra vezesse. A legkülsőbb tábori őrségen, az ellenséghez tehát legközelebb, Borhy tizedes állott néhány huszárral. Alig állította ki azonban Borhy az őrszemet, már is vagy 800 ellenséges lovas közelített felé. A tizedes nem sokat gondolkodott, összeszedte néhány huszárt s vakmerően neki vágatott

száma árvaikat is s nem hagyná a mi reményeink várát porba hullani.

Talán ezen kép is lebegett a mult 1887 év szeptember 25-én tartott választmányi gyűlésünk szemei előtt, midőn elhatározta a Péterfia végén a nemes város által adott telkünk folytatásában fekvő líbarkerti telekfeld megvételét. Epen a napokban kötött meg az adás-vevési szerződés, — 624 írtért jutván birtokunkba a föld, mely bizonyára behozza az érte adott pénz azon kamuját, a melyet az a takarékpénztárban jövedelmez s általa mindenesetre szabad kezett nyert Együletünk arra, hogy valamikor alkalmas, egészséges helyen esetleg egy nagyobb árvalház építhessen.

Erdemes még fölemlítenem azon mozzanatot is, hogy az árvalházi leánykák kötéséből mintegy 50—60 írtot kerestek mely részökre pl. egy varrógép, vagy más hasznos munkaszükségű áraban takarékpénztárba tételt; továbbá, hogy gondot fordított együletünk árvalházi leányaira akkor is, mikor azok már elhagyták az intézetet. Régi jó szokás az nálunk, a mit még Kaeskovics Ivánné ó nagysága, miat árvalházi főfelügyelőnő létesített, hogy a gyermekeknek külön-külön takarékpénztári könyvecske adatik csekély pénzecekéje alapján s van több olyan leányunk, kik az intézetből kilépték után is hozzájuk hordják megakartott pénzeiket. Egy közülük 150 írtot rakott már így össze, — és ez az ő körülményeik között elég nagy összeg.

Más ténnyel meg, át, folyton nagy súlyt helyeztünk együletünk arra, hogy mulatságok, népiünnepélyek, bálok rendezése által gyara pítsa a maga bevételi forrásait. E mulatságok jövedelme az utolsó években meglehetősen alászállott, a minek okát talán leginkább közviszonyainkban kell keresnünk, mert hiszen ugyanezen időben a többi bálok sem sikerültek anyagi tekintetben jobban, mint a mieink s ma már aligha lehetne remélni, hogy egy egy mulatság majdnem 1300 írtot jövedelmezzen, mint a mennyit mutatott az 1883. Május 27-én rendezett népiünnepélyünk.

Különbön erről a pénztárnok ur kimutatása adta meg a kívánt felvilágosítást.

Nögyületünk utolsó hat évi benső életével szorosan összefüggenek még a következő mozzanatok is.

A köteles és szívből jött hálatartozását róta le Együletünk akkor, mikor az 1882—83 együleti év folyamán alapítójának, gr. Bethlen Mikó Róza ó Méltóságának olajfestményü arcképe elkészítettén, azt az együleti árvalházban egyszerű, de annál szívesebben ünnepélyesség közt lelepleztette. Azóta ott függ a nemes grófnő arcképe az árvalház utcai nagyobb szobájának falán, hirdetője nemcsak azt, hogy az érdemet külső jelekkel is szépen meg lehet jutalmazni, de azt is, hogy Nögyületünk tudja, mi lehetett az ő kötelessége azzal szemben, a ki őt buzgó fáradozásával életre hívta.

1884-ben a népkönyvtár felállítására, — 1886-ban a gyermekmenhelyek létesítése ügyével foglalkozott együleti választmányunk s bizony csak a körülményeken mult, hogy az eszme nem öltöztetett testet. A népkönyha intézményét létesítette azóta a helybeli izrá-elita Nögyület, a gyermekmenhelyek eszméjének életre hívása legbensőbb meggyőződésünk szerint a mi Együletnek jövendőbeli feladatai közé tartozik, melyre itt és ezen alkalommal is legyen szabad az együleti t. tagok szíves figyelmét felhívom.

Nemzetünk szívének dobbanását érezte

a közeledő csapatnak. Valóságos istenkisértes volt, hogy egy maroknyi huszár megmerjen támadni 800 ellenséges lovasat. Azt lehetett volna hinni, hogy az egész csapat élte csak addig a rövid pillanatig tart, míg az aránylag kolosszus sereggel összetűz, de a szerencse istenasszonya huszárjainkra mosolygott.

Borhy örült sebesteggel egyenesen, az első ellenséges század parancsnoka felé lovalgolt s azt villámgyorsasággal levágta lováról. Az ellenséges század megállott bálumában. A vakmerő bátorságnak ilyen példája tiszteletet gerjesztett a világ valamennyi katonájában s míg a megdöbbenés tartott az alatt Kákonyi kapitány rendbe szedte századát, a mely épen 65 lovasból állott. A kapitány lovasait négy egyenlő részre osztotta s azokat sakkoczká alakban az uton egymás után állította fel. Néhány buzdító szót mondott huszárjaihoz s azután megkezdte a hadi történelemben majdnem páratlanul álló tettét.

A francia lovasság épen tizenötösztör volt erősebb számra névze huszárjainknál. Az ellenséges lovasságot Chevalier Merlin ezredes vezette személyesen. A rohamot Kákonyi kapitány szakaszokként rendelte el, úgy hogy ha az egyik visszaveretett, a másik rögtön rohamot intézett. Ezzel a zseniális eszmével elérte Kákonyi, hogy az ellenség folytonos támadásoknak volt kitéve s alig ocsudt föl az egyik roham után, következett rá rögtön a másik. Az egyes rohamok megannyi vaskalapácsütés volt a szilárd köre, de ezek az ütések úgy estek folytonosan egy helyre s oly aczélosak voltak, hogy az ellenség zömében lassankint nyilás támadt utánok. A kisdéd csapat makacsul folytatta küzdelmét, míg végre a 14-ik rohamnál sikerült Püspöky kapitánynak szakaszával az ellenségen rést ütni. Az első sorban levették huszárjaink összeapították, a többin erőt vett a félelem, s vissza akartak futni, de a hátul levőktől nem bírtak, mert azok meg ezredesük személyes

meg akkor Együletünk, mikor 1886-ban az „Erdélyi Magyar Közm. Egyület“ czéljaira 100 írtos alapítványt tett. — E pénzt tehát saját szegényeitől, árváitól szakította el, de hiszen a nemzetségi legszentebb érdekeinek akart ezen alapítványával használni s nem fogadja el, hogy tal lépett volna azon ténnyel, jól körvonalozott működési köre megengedhető határain.

Méltánylándó mozzanat Együletünk életében az is, hogy az 1886-ik év folyamán 25 szegény leányunk, 2 tanfolyamban, a nemes város és a kereskedelmi és iparkamara támogatásával megtanítottuk a művirágkészítést. Nem csak az a mi feladatunk, hogy a meglévő nyomort enyhítsük, hanem az is, hogy azt lehetőleg megelőzzük, és mi, úgy véljük, azon ténnyünkkel alkalmas nyújtottunk néhány szegény leányunk arra, hogy kedély- és izlés képző nemes munkával szerezhesse meg kenyérét. Az újabb időben, vigyázta meg bárki, igen sok művirág koszorút árulnak itt a városháza előtt. Merem állítani, hogy ezen tisztességes iparágunk végre is mi adtuk meg városunkban a kellő lendületet.

Ezzel be is zárhatnám elnöki jelentésemet, ha ez a gyűlés nem tisztujtó közgyűlés volna. De így még van néhány szavam.

Elnöksársaim, a teljes választmány, jegyzők és pénztárnokunk, tehát az egész tisztikar nevében ezennel leteszem hivatalunkat s fülhívom a m. t. közgyűlést a tisztujtás megejtésére.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Elmondottam fentebb, hogy mi az én multam ezen mi Együletünkben. — Rámutatott azon tényre, hogy hosszú 19 év óta össze van forrva lelkem minden gondolata, szívem minden nemes vágya Nögyületünk magasztos érdekeivel. Ezen ünnepélyes órában talán nem vádol senkisémmel hiú dicsekedéssel, ha kimondom, hogy önzetlenül, női szívem minden melegével, nemes ambíciójával Együletünk felvirágztatására törem. Ha talán tévedtem egyben és másban, az talán elnézést érdemel, hiszen alig ha mondhatja azt el magáról bárki is: hogy ő annyi idő alatt semmiben sem tévedett volna.

Most már végleg leteszem tisztemet. Komoly elhatározásom, hogy ha esetleg ismét felém fordulna is a bizalom, nem vállalom el többé az elnökséget. Nyugalomra térek e téren, azzal az engem boldogító tudattal, hogy megtettem mindent, a mi tőlem telhetett, hogy vezetésem alatt is emelkedett anyagi erejében a Nögyület, hiszen a pénztárnoki kimutatás szerint 6 évi elnökségem ideje alatt 5050 írt 98 krral és egy db. arannyal növekedett Együletünk vagyona, hogy az ma is fejlődésre képes, fontos érdekeknek szolgáló jótékonyági intézmény. Visszavonulok végleg az elnökségtől, de hiú munkása leszek mindenkori Nögyületnek. Erre kötelez multam, erre hív föl minden bennem lakozó tiszta érzelem.

Köszönöt e nemes Egyület uróinak, hogy engem a jó szívek, nyomor ellen küzdő seregének élére állítottak, köszönöt elnöksársaimnak, hogy mindvégig hiven kitartottak melletttem, támogatván a sokszor nehéz és fáradságos munkában; köszönöt a mellettünk működött teljes választmányának, a jegyzőknek és pénztárnokoknak, hogy emelni segítették a munka terhét; köszönöt e nemes város nagyérdemű tanácsának, az egész városi közönségnek, s köztük a helybeli kereskedő uraknak, kik árvaikat ingyen látták el ruházattal, a helybeli lapoknak, hogy anyagi és erkölcsi támogatásukkal fenn loagnyi engedték azt a zászlót, melyre az van fölírva-

biztatására előre igyekeztek. De lép ez által oly zavart idéztek elő soraikban, hogy a kastrofá csakhamar beállott. A magyar huszár mint egyék, mélyedtek be az ellenséges csapat szívébe, s roppant pusztítást vittek véghez azok összeharagolt soraiban. Mikor a zavar tetőpontra hágott, Kákonyi kapitány többi három szakasza is oda ért, ekkor oly mérszárlás támadt, hogy a francziák ijedtek ben lovaikról leugráltak s az országot menten szaladásban kerestek menedéket. E tettőkért azonban majdnem mindanyian életükkel fizettek, mert a harcsozomjás huszárok a szerencsétleneket utólérve, mind lekasabolták. A hatvanöt huszár urrá lett csakhamar a csatáról fölött és győzelmi tanujeloi, a véres holttestek, ott heverték szanaszét az uton, ahol a huszárság harcsozva elvonult. Az ország útja néhány száz lépésmélyre halottakkal és sebesültekkel volt telve: 9 tiszt, 53 közember s altiszt s 300 drb. ló jutott a győzők kezébe.

Másnap azaz 14-én vonult be Kákonyi a Románok táborozó ezredhez, mint a nap hőse mindenkitől bálumla és dicsérvé. 1806. áprilisban kapta meg a valóban tüneményeszerű hős tetteért a Mária Terézia rendet. Ugy hiszem helyén lesz itt fölemlíteni, mindazon magyar hősökét, kik ez emlékezetes rohamnál magokat kitüntették. Ezek voltak: Ugró Pál őrmester, Borhy György tizedes és Molnár János közhuszár, a kik az arany vitézségi érmet kapták; Csóka Albert, Szekeres István, Kovács János és Huszár István közhuszároknak pedig az ezüst vitézségi érem jutott; Szabó Márton hadapródot hadnagygyá léptették elő.

Különbön mind a 65 huszár valóságos oroszlan bátorsággal harcsozolt. Valamennyi megérdemelte volna a kitüntést. Mindegyik egy-egy hős volt a maga nemében, így pl. nem volt rá eset, hogy a sorból csak egy is kilépett volna, ha netalán megebesült is,

hogy „a nyomor seibeit a jó szív balzsama tudja legbiztosabban meggyógyítani!“

En leteszem már ezt a zászlót, más veszi azt kezébe. Hadd lengjen az büszkén, magassan!

Magamat és az ügyet, melyet szeretettel képviseltem, tis telettel ajánlom városunk nemes uróinak jóindulatába.

A jó Isten védje, oltalmazza és emelje a jótékony Nögyületet!

Debreczen, 1888. április 8.

Veresné Szathmáry Teréz, elnök.

Napi hírek.

— A „Debr. Ellenőr“ gyűjtése az árviz károsultaknak. A helybeli izr. elemi fiú iskola K u t i Z s i g m o n d által vezetett osztályának növendékei 1 forint 11 krajczárt adtak össze az árvizkárosultaknak, melylyel együtt eddigi gyűjtésünk a már korábban kimutatott 229 írt 36 krral együtt 230 írt 47 krt tesz.

— Hangverseny az árvizkárosultak javára. A gr. K o r n i s Zsigmond ó méltósága által rendezendő hangverseny már annyira elő van készítve, hogy holnap vagy legkésőbb szombaton a műsor teljesen össze lesz állítva s akkor alkalmunk lesz azt közölni. Addig is megemlítjük, hogy a grófnő újabb megnyerte közreműködésre B e r g e r Ilona kisasszonyt, ki remek zongorajátékról igen jó ismerős a debreczeni zenekedvelő körökben. M á r t o n Imre ur hegedűjátékával gazdagítja a műsort. M á r k Endre ur, mint a dalárda elnöke szintén kedvező választ adott a grófnő felkérésére a dalárda közreműködése iránt.

— A debreczeni ev. ref. egyház pénztári helyiségében a hó 14-dikén d. u. 3 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

— Uj tanfolyam a zenedében. A debreczeni zenede választmányának határozata folytán a fa- és réz fúvóhangszerek tanítására a zenede helyiségében két tanfolyam állítatik föl, mely f. hó április 16-án veszi kezdetét s a tanév berekesztéséig, június hó végéig tart. A tanfolyamra csak általános zeneismerettel bírók vétetnek föl s minthogy a főlveendők száma korlátozott: azon egyének, kik valamely hangszer játszanak: a főlvételt illetőleg, mások felett előnyben részesülnek. E csokka tanévben a tanítás ingyen — csupán a hangszerek jó karban tartásáért fizetendő 3 írt. A jelentkezők csak azon kötelező nyilatkozat után vétetnek föl, hogy a tanulást a tanfolyam tartama alatt féibe nem hagyják. Főlveletre jelentkezhetni a zenede helyiségében f. hó 14-én szombaton d. u. 2—3 óráig és 5—6 óráig. Debreczen, 1888. április hó 11-én. Az igazgatósg.

— Zichy Géza gróf a német császár udvaránál. Zichy Géza gróf a Petőfi-társaság legközelebbi ülésén érdekes felolvasást tartott, melyből a „Fővárosi Lapok“ után mi is közöljük a következőket: Flórenczben hallottam Vilmos császár halálának híret. Eszombé jutott a kedves szeretetre méltó öreg ur, ki irányomban is olyan jó és kegyes volt. Felütni lelki szemem előtt e magas kora daczára is egyenes, férfias alak, szelid szemével, erősen kifejlődött fejével, melynek gyér haja hátulról előre fésülve egy fekete szalagocskával volt összekötve. Magas koráról legin-

nem érezve a seb fájdalmát, nem törődve piros vére patakzásával, harcsozolt tovább a végkimerülésig a többivel együtt, ilyenek voltak Matskái Márton és Kálmán János közvitézek, a kik 8 db. arany jutalmat nyertek.

Ez a páratlan hősiesség még az ellenséget is annyira meghódította, hogy az ellenséges főhadvezér, herceg Massena tábornagy, midőn huszárjaink hős tette tudomására jutott báró Szörényi ezredhez — 5 ik huszár ezred — sajátkezőleg irt levelében fejezte ki csodálkozását huszáraink vitézsége fölött. Nem győzte továbbá eléggé dicsérni azt a humanus eljárást, a melyben huszárjainknál farancia hadifoglyok részesültek; végre, biztosítja az ezredet, hogy egy, az egész parancsnoksága alatt álló hadsereghez intézett napi parancsban fogja kiemelni Kákonyi kapitány vitéz tetteit s mint utánozni valót, minden egyes katonának példányképen fogja ajánlani.

Midőn Kákonyi kapitány 65 lovasával az ellenség szétverése után ezredéhez vissza indult. Szabó Márton hadapródot 10 lovasával mint hátvédet kiküldöztette. A hadapród még egészen fiatal ember volt s eddigelé nem igen jutott neki a harci dicsőségéből, annál forróbban óhajtotta tehát, vajha mielőbb alkalma nyílne rá, hogy bátorságát bebizonyíthassa és harcsozást kiélgejtse! Ezuttal Mars isten meghallgatta kívánságát, mert alig maradt hátra, máris egy csapat ellenséges lovas állta útját, a kiket ő a sötétben Erdődy huszároknak tartott: később azonban észre vette tévedését s rájuk rohant. Az ellenség nem várta be a rohamot, hanem eltűnt a sötétségben. A fiatal hadapród, hogy harcsozást kiélgejtse, a hátráló ellenség után rohant; de e vigyázatlanságát majdnem életével fizette meg, mert az országot széléről élénk karabély tüzellel fogadták. Mintha a sors vigyázatlanságát büntetni akarta volna, ő volt az első, a ki megebesült; de hisz az

kább arcának ráncos volta és csuszó járása tanuskodott. Az öreg császár azonban mégis igen sebesen járt, — de nem bírván lábait magasra emelni, úgy szel van koresolyozott a sima padlón. Jobb keze harmadik ujjának végtagja hiányzott, azt még trónörökös korában veszté el, midőn Heidelbergben egy épülő ház állásáról leesett. Fiának, a mostani császárnak ezüst lakodalmá alkalmával láttam meg a csokka ujját, midőn a császár velem egy ajtót nyitott. Az öreg ur még akkortájt bálumatosan élénk volt, maga sietett egyik teremhöz a másikba és személyesen akart meggyőződni: jól áll-e a zongorám? Olyan hangversenymen sem lesz több az életben! Az egész közönség csak harmadikét fejből állott, de ez mind császár, király, trónörökös és királyi herceg volt. Akkor jászott velem a mi szintén jelenlévő koronaörökösünk magyar nótákat és szívem repesett örömben látva, hogy e hazai hangok mily jól esnek neki. A német császárnét akkor keresek széken tolták, míg ma az éltes hölgy gyalog jár, térje pedig ama sötét ágyban fekszik, melyből csak isten támaszthat föl. Németország özvegy császárnéja rendkívül nagy eszű és képzettségű asszony, kereskedésben úgy a német zene fejlődéséről, a német szépséget uralkodó eszméről, Lisztől, Wagneről olyan dolgokat mondott akkor nekem, melyeket csak egy híres tanár szájából vártam volna. A császárné igen halkan beszélt s kezdetben alig értettem, mit mond s Vilmos császár látva zavartomat, kezével intett, hajoljak le nejehez és le is hajoltam, úgy hogy fejem alig volt az asztal nyira a bálumatos nagyszonytól. A császárnéval ez volt utolsó találkozásom. Vilmos császárt még többször láttam s örökké felejtethetlen marad előttem, a mit Wiesbadenben egy udvari ebéd után mondt. Akkor még jó erőben volt, lassan, de jól evett, ivott. Harmadiknak ültem hozzá s láttam, mint ivott egy fél üveg raenthalhi fehér bort s néhány pohár pezsgőt. Egész ebéd alatt nagy érdeklődéssel nézte, hogyan vágom fel a husételeket s különösen tetszett neki, midőn félkezemmel az almát és körtét hámoztam. — A kávé egy mellékteremben állva ittuk s ekkor hozzám lépett a császár s ezt mondá: „En szeretem a zenét, de nem vagyok szakértő, s higye el, én önt nem a zongorázása miatt kedveltem meg. Tisztelem és becsülöm önben a férfias erélyt, melyel egy igen nagy szerencsétlenséget legyőzött, s látva önt, mindég jó reményvel gondolok az unokáimra, akiknek bizony nincsen sokkal többje egy kéznél.“

A jelenlegi német trónörökösnek ugyanis egyik karja hátra maradt kifejlődésében s tulajdonképp használhatatlan.“

— A latin nyelv a reáliskolában. Trefort miniszter a főigazgatókhoz küldött körrendeletét közli a hivatalos lap mai száma: E szerint, minthogy a csupa „jeles és jó“ osztályzattal bíró tanulók száma csekély, ezental a reáliskolákban azok is tanulhatják a latin nyelvet, kiknek eziránti kérvénye a miniszterhez felterjesztetett. A csupa „jeles“ és „jó“val bíró tanulókat az igazgatók ezental főltelenül kötelesek a latin nyelvi tanfolyamba befogadni.

— A jótékony nögyület felügyelete alatt álló árvalház javára az „István“ gőzmalom tek. igazgatósága 40 írt azaz negyven forintot volt szives adományozni. Fogadja e kegyes adományért az egyület nevében leghálásabb köszönetemet. Debreczen 1888. Április 11. Györy Elek, nögyületi pénztárnok.

— Az ermeléki első borkiállítás szövetkezet, melyet, Margitta székhellyel, az Er-

ilyen seb nem fáj a katonának, kívánatos az a vitéznek, olyan jól eső, mint békében a szeretője csókja. Mert háboruban a seb viszi közelebb a dicsőséghez, az ad neki legtöbb jogot a bábérhoz.

A november 13-iki rohamnál még Püspöky kapitány is nehéz sebet kapott, melyből azonban kiépülve, számos hősi tettel gazdagította a hadi történetet.

Nem lesz érdektelen, ha itt mindjárt közöljük, a nov. 13-iki hős életrajzát röviden, Csepí Kákonyi Ferencz, született 1762-ben Csekleszen Pozsony megyében. Hadi pályáját mint hadapród 1781. okt. 11-én kezdte a 10-ik számú huszár ezrednél, a hol is 1782. ápril 13-án címzetes és 1783. márt. 24-én valóságos tizedes lett s végre 1786. okt. 1-én mint hadnagy az 1-ső számú huszár ezredhez tétetett át.

1789 febr. 1-én főhadnagy lett; ugyanez év június 9-én, a törökök elleni háboruban már kitüntette magát. Midőn ezek Braila (?) városából kirohantak, 23 rész pontot kerítettek hatalmukba; de Kákonyi, daczára a Tobruss folyó áradásának, azokat az ellenségtől visszaszerelte. A martinisti csatában azért mint legvitézibbet említik. A Rajna melletti hadjáratban újabb Wiesbadennél tüntette ki magát, a hol az ellenséget üldözöbe vette. 1795. január 16-án másodosztályú százados lett, s mint ilyen 1796-ban a mainzi kirohásnál a siker egy jó része neki köszönhető: ennek folytán 1798. június 1-vel első osztályú kapitány s századparancsnok lett s az 5-ik számú huszár ezredhez áttétetett. Mint első osztályú kapitány követte el a fent leirt tetteit, a melyért a Mária Terézia renddel tüntették ki. 1826. június 19-én a „Csepí“ előnevet és a rend szabályai értelmében a bárói rangot nyerte. E hős magyar katona, sebei következtében halt meg Pozsonyban 1829. márt. 17-én, Legyen áldott emlékezete.

mellék és...
czélból alak...
kiterjedtebb...
tal borász...
jenek — í...
is szép s...
német-palá...
tatott term...
— a szoln...
álal rende...
oklevelet...
muskatály...
boraiért an...
erdélyi pin...
Micskey D...
ki; felhívj...
figyelmét...
tanak szer...
— K...
teses Dr. I...
a debrece...
nő egylet...
netünket a...
népkönyhá...
gény szűk...
adományoz...
napokon k...
gény gyer...
ezen gyer...
dalomnak...
nem cseké...
szívüen ge...
Debreczen...
k á n y i I...
— A...
alsó folyás...
rát, Tör...
vát és Bé...
ben uszn...
növeli, h...
sők árada...
számítja...
területek...
nek felel...
rület, min...
területe 3...
— T...
dos Mik...
káptalan...
nagyobb...
tett föl a...
a községi...
rendelte...
 régi pénz...
támi erd...
sek becsül...
melyek ép...
nyers érte...
ifju Hode...
142 kisse...
előljárás...
menő s 26...
tegnap be...
főszolgabi...
czáros, eg...
zek nagy...
ezek; na...
megoskon...
vák. — A...
Van közt...
és III. F...
szár, Beth...
mond és...
böl. E rég...
szolgabire...
jük, hogy...
Hir szeri...
ségi ilye...
mikép és...
tudni. H...
ásta el e...
czoló lak...
—

„István“...
takarékp...
hit. intéz...
rezeni...
nevezett...
a tekinté...
ápril hó...
—

debreczen...
mult évi...
részére n...
mányabó...
tanulók...
mészetrá...
együtt 1...
alatt áll...
van szer...
miserint...
Igazgat...
kolánkró...
küldené...
jogtan h...
főiskolai...
Zenetans...
rajzi mu...
adomány...
helyére...
tázní s...
netemet...
két vett...
apr 11...
—

Egyesült...
hogy ott...
vált a sz...
példáját...
mintegy...
öltönyt...
ezen min

melék és hegyvidékének szőlőbirtokosai azon czélból alakítottak, hogy terményeik minél kiterjedtebb körben megismertessenek s ezáltal borászati és szőlőszeti érdekeik emelkedjenek — igen élénk működést fejt ki s már is szép sikerrel díszeskedhetik. Nemrég a német-palánki általános ipar-kiállításra bemutatott terményei ezüst érmet és díszoklevelet — a szőlők dobokamegyei gazd. egyesület által rendezett kiállításon Rising boráért oklevelet, — fehér asztali, — burgundi és muskotály boráért ezüst, s különféle bakor boráért arany érmet nyert, tulszárnyalva az erdélyi pinone egyeletet is. A szövözetkezlet élén Micskay Dániel igazgató áll, ki annak jól felfogott érdekében sikeres működést fejt ki; felhívjuk a szövözetkezetre mindazoknak figyelmét, a kik jutányos áron jó bort óhajtanak szerezni.

Köszönet nyilvánítás. Fogadják tekintetes Dr. Popper Alajosné urhölgy és általa a debreczeni izraelita betegsegélyző és ápolónő egyesület népkönyha bizottsága hálás köszönetünket azon nemes cselekedetökért, hogy a népkönyhában az elemi iskoláinkban járó szegény szülőkölődő gyermekeknek 3689 ebédet adományoztak teljesen díjtalanul s a téli hónapokon keresztül minden nap átlag 30 szegény gyermeket láttak el ingyen ebéddel. Ha ezen gyermekek a hazának hű fiait és a társadalomnak hasznos tagjai lesznek, az érdem nem csekély része illeti azokat, kik ilyen nemes szívében gondoskodnak a szegény tanulókról. Debreczen, 1888. április hó 8-án. Dr. Balványi Miklós az izr. iskolázók elnöke.

Az árvízveszély most már főként a Tisza alsó folyásánál lévő helyeket fenyegeti: Csongrádot, Törökbecsét, Makót, Szegedet, Páncsót és Békést, melyeknek határai már is vízben usznak. — A veszélyt különösen az növeli, hogy a Maros és a Körösök áradásnak indultak. Az „Egyetértés” úgy számítja, hogy a hóolvadás óta vízzel borított területek nagysága 3375 négyzetkilométer nek felel meg, a mi valamely nagyobb terület, mint egész Hajdúvármegye, melynek területe 3353 km. vagyis 41 mérföld.

Talált régi ezüst pénzek. A szomszédos Miklós P. ércsen a n. váradi lat. szerző káptalan erdejében szántogató emberek ekéje nagyobb mennyiségű ezüst pénzdarabokat vett föl a porhanyó földdel. Hirtelen ennek a közösgézházához is, mire az előjárásról fülrendelte mindazokat, kik a hír szerint, ilyen régi pénzeket találtak. Gyomlay Antal káptalan erdeje, s az egyszerű szegény földművelők becsületesen föl is vitték az ezüstpénzeket, melyek épen nem a Dárius kincséből valók s nyers értékük sem valami nagy. A legtöbbet ifjú Hodos Sándor lelte, ki 57 nagyobb és 142 kisebb pénzdarabot szolgáltatott be az előjárásnak, mely a körülbelől 240 drbára menő s 267 grammot nyomó ezüstpénz csomót tegnap beküldötte Ferenczy Elek járási főszolgabíróhoz. Vékonyka, a mostani félkrajczáros, egy krajczáros és 20 krajczáros váltópénz nagyságához hasonló ezüst pénzdarabok ezek; nagy részük kisebb nagyobb mérben megosonkítvák és többé kevésbé megkopvák. — A XVII. század elejéről származnak. Van köztük magyar, német és lengyel pénz, II. és III. Ferdinánd magyar király és német császár, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, III. Zsigmond és Kázmér János lengyel királyok idejéből. Er régi pénzek egyelőre a b. városi járás főszolgabírói hivatalában vannak letéve. Reméljük, hogy a deb. főiskola muzeumába kerülnek. Hír szerint, Sárándon még nagyobb mennyiségű ilyen régi ezüst pénzeket találtak. Hogy miképp és mikor kerültek a földre, nem lehet tudni. Hihetőleg valami menekülő földes ur ásta el egy török tatár horda — vagy sarcoló labancz csapat elől.

Nyilvános köszönet. A debreczeni „István” gőzmalom 40 forintot, a debreczeni takarékpénztár 20 forintot, az Ipar. egy. tak. és hit. intézet 5 forintot voltak szivesek a debreczeni zenedének ajándékozni. Fogadják a nevezett egyesület nevében őszinte köszönetemet a tekintetes igazgatóságok. Debreczen, 1888. április hó 9. G. U. L. t. a zenede pénztárnoka.

Adakozások a főiskola részére. A debreczeni takarékpénztár tek. Igazgatósága múlt évi üzleti nyereményéből főiskolánk részére megszavazott s beküldött kegyes adományából, acad. Igazgató ur utján a Szegény tanuló segélyezésére 101 frt 38 krt, a természetrajzi muzeum javára 40 o. é. forintot; együtt 141 frt 38 krt vettem át a kezelésem alatt álló főpénztárba. — Ezzel kapcsolatban van szerencsén azt is köztudomásra hozni. miszerint az „István” gőzmalom társulat tek. Igazgatósága is szintán megemlékezvén főiskolánkról; 120 frtot volt kegyes hozzájárulást küldeni és pedig 20—20 frtint a hittan- s jogtan hallgatók segély egylete, 50 frtot a főiskolai szegénytanulók, 20 frtot az ének és Zenetanszék alap- és 10 frtot a természetrajzi muzeum gyarapítására. A midőn ez adományok átvétele s illetve rendeltetésük helyére juttatását e helyen is jelezni s nyugtázni szerencsén van; a legmelegebb köszönetemet nyilvánítom főiskolánk nevében mind két intézet melyen tisztelt Igazgatóságának a vett szives adományokért. Debreczen 1888. Apr 11, György Elek coll. ptnok.

Emancipált hölgyek. Az amerikai egyesült államokból jelentik újdonságképen, hogy ott huszonnyolc asszony végképen megvált a szoknyaviseletől és követi a férfiak példáját. Az emancipált asszonyok közül mintegy tizenegyet az általuk viselt lábszáröltönyt nadrágtartókkal hordják, míg kilenczen mindentéle elmés módon a toiletthez kap

esolják a kimondhatatlan ruhadarabot. A többi nyolc egyszerűen szíjat használ. E legújabb kulturhaladásnak egyik hathatós szószóója a Washingtonban élő „dr. Mary Walker”, a ki orvos, ügyvéd és intézeti ügynök egy személyben. Egyszer már pénzért mutogatták a nem mindennapi hölgyet, kinek nem épen hízog külsőjét feltűnő rutság és ép oly szembeálló soványág jellemzi. A lady társnői is jobbra szintén csunyak és soványak, mi az új divatu viselet kecset meglehetősen tönkre silányítja.

Köszönetnyilvánítás. Az „István” gőzmalom társulat tekintetes igazgatósága a múlt hó 18-án tartott társulati gyűlés határozata folytán 20 frtot volt szives küldeni a hittanhallgatók segélyegylete javára. A kegyes adományért az egyesület nevében köszönetemet nyilvánítom. Debreczen 1888. április 9. Tóth József pénztárnok.

Dumas a házassági hűségéről. A Prince Georges, melyben Dumas a színpadra vitte azt a kérdést, vajjon a férj, vagy nő követ-e el nagyobb bünt, ha megszegi esküjét, a sajtó terén is érdekes eszmecserékre adott alkalmat. A párisi Figaro e témának nyílt megvitatására hívta fel olvasóit s férfaktól és nőktől száraz és száraz levelt érkezett, melyek a legkülönbözőbb szempontokból tárgyalják a kérdést. Érdekes, hogy a nőktől érkezett levelek legnagyobb része menti a férjet, de feltétlenül elítéli a feleséget. Legérdekesebb azonban az a levél, melyet maga Dumas intézett a Figaróhoz s melyet e lap legutóbbi száma közöl. — Dumas a előrelátóbb törvényhozói intézménynek tartja Mohamed társadalmi és családi rendjét, mely egyszerűen kettévázza a kérdést. A tizparanosolat által szabályozott házasságról nézete azonban az, hogy az ellenében áll az ember erkölcsével, nevelésével, jellemével, vérmérsékletével, sőt természetével. Arra a kérdésre, hogy melyik követi el a súlyosabb bünt: a férj vagy feleség, nincs általános felelet. Minden egyes esetben tudni akarja a viszonyokat. E nélkül csak a fantázia és az irodalom körében oldható meg szerinte így vagy úgy a kérdés elméletileg. A Figaró azt írja; hogy még egy időre el van látva e kérdésre vonatkozó levelekkel, melyek különösen nők részéről érkeznek igen nagy számmal.

Ifj. Csáthy Károly kir. gazd. tanintézet és keresk. akadémiai könyvtárusnak árjegyzékét mellékletül veszik olvasóink lapunk mai számával. A jegyzék szer. n. rendkívül leszállított árak mellett kaphatók — üzlethelyiség változtatás miatt — a hazai és külföldi irodalom termékei.

Adakozás a nögyleti árvaház részére. (3-dik kimutatás) Jó István és Nagy Elekné urnók gyűjtése Péterfia utczán Adakozók: Simonffy Sámuel 10 frtot, Tóth Sámuelné 5 frtot, Tóth Antalné, Dolinay Ida, Géresi Kálmán, Dr. Csikos Sándorné, Wessprény Zoltán, Vecey Imréné, Biró Kálmán, Oszterlam Ernőné és Szepesi Gusztáv 2—2 frtot, Sáfár Lászlóné, Kálmán Lajosné, Rózsa Sándorné, Kallós Lajosné Dobray József, Tikos Istvánné, Luszitg Mórné, Buzás Pál, Békessy Lászlóné, Telegdy Lászlóné, Tüdös Jánosné, Kerekes Gézánné, id. Csikos Sándorné, Simonffy István, Ungváry Jánosné, Dóczy Imre, Domokos Kálmán, Baczoni Lajosné, Ritterné, Szikszai Lajosné, Bauer Ignác, Vásáry Andrásné, Posgay Antalné, Dr. Nagy Lajosné, Arany Józsefné Majer örnagyné, Kovács Ilka, Szilágyi Péter Mihály, Jenei Józsefné, Kovács Jánosné, Dr. Zelizy Dánielné, Tóth Istvánné, Ember Istvánné, Dr. Pallay Miklós, Scholze testvérek, Bay Istvánné, Farkas Mór, Komlóssy Mihályné, Marsalkó Lászlóné, Dr. Müllerné, Papp N. né, László Imre, Török Gáborné, Mayer Emilné, Kronauer Anna és Magos Györgyné 1—1 frtot; Arvai Sándorné 90 krajczárt, Gombos Ferenczné 60 krt. Kapéczy Pálné, Zelenka Samuné Tóth Mariska, Wiegand Edéné, Galgóczy, Halupka József, Szabó Istvánné, Nagy Pál, Moldoványi Ignác, N. N. Rott Jánosné, Woinovich kapitány, öz. Bakos Jánosné, Ekl Gáborné és Tóth Jánosné 50—50 krt; Nagy Bálintné és Govrik Izabella 40—40 krt; Oroz Péterné, Nagy Lajosné, Ormós József, Horváth Józsefné és Valaki 30—30 krt; öz. Bay Pálné, Achermann Jánosné öz. Gombos Jánosné, Rácz Vilma, Niemez Pálné, Montay Gáborné, N. N. és Kiss Mikós 20—20 krt; Kay József, Jankó Mária, Varga Györgyné, Varga Józsefné, Kórdi és Kontrátovics 10—10 krt; Erdei András 9 krt, Rácz Béni 5 krt, Sánta György 4 krt; a készpénz adományok összege 94 frt 38 krt. Ezenkívül: Csáky Gergelyné 2 véka és Horog Józsefné 1 véka rozsozt, N. N. 4 liter babot.

Biharmegyei hírek. Közraktárakat szándékoznak építeni Nagyváradon a nagy piacoz az ottani pénztintézetek 100,000 frtnyi költséggel. — A nagyváradi közutivasutat a Berger Dániel szeszgyáráig szírnvonallal fogják meghosszabbítani — Nem lesz pótvásár a legutóbbi nagyvásár, mely oly rosszul ütött ki, arra bírta a várost, hogy április 20-án tartandó pótvásárra engedélyezésért folyamodjék. A miniszterium azonban a pótnagyvásár tartását nem engedélyezte. — Székelyhidon két óvoda is van már. Egyiket egyesület tartja fenn; a másik magán jellegű intézet. — A bihari nemzeti casinó vasárnap tartotta meg közgyűlését. A múlt évben bevétel volt 9714 frt. Kiadása 8305 frt.

Vngyona 6783 frt. Jótékony czeleokra 320 frt adott. Járattott 38 lapot, 29 magyart, 6 németet, 2 franczia, 1 románt. A tagok száma 267. A tisztikar következőleg alakult meg: elnök B. Gerliczy Felix, alelnök: Cziffra Gerő, pénztárnok: Hoványi Géza, ügyvéd: Hlatky Endre, könyvtárnok és jegyző: Cseresznyés Albert, tiszteletbeli jegyző Dr. Schweiger Ede. Miskolcra György, törvényszéki bíró a közszolgálati téren szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet nyerte. — Mentő társulat létesítésén fáradozik Váradon Dr. Rózsa Mór. E czélból memórándumon dolgozik, melyet először az orvos-egylet fog benyújtani, azután a tüzoltó egyesület vezérfőnökével közölni, együttes megbeszélés és foganatosítás czéljából.

Husarak.

Megállapítva s bejelentve 1888. április 11-től április 18-ig.

30 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt.

32 kr. Kolb Jakabnál Pfa 657 sz. a. 36 kr. Erdei Ferencznél Csapó-utca 240 sz. a. Bárány utca 2234 sz. a. Varga u. 2238 sz. a. Pfa utca 970 sz. a. Balogh Jánosnál Mester-utca 1371 sz. a. Csapó-utca 471 sz. alatt. Erdei Jánosnál Hatvan utca 1517 sz. a.

38 kr. Rácz Györgynél Czegléd-utca 2599 sz. a. Csapó utca 10. sz. alatt. Rózsater 10 sz. a. Rácz Lajosnál Liba utca 2061 sz. alatt. Kolb Jakabnál Rózsater 10 sz. a. Mester utca 1113 sz. a. Hatvan utca 1093 sz. alatt.

44 kr. Magyar Gábornál Piac utca 1-ső szék, Czegléd utca 55 sz. a. Dedó u. 125 sz. a. és az Orth. izr. mézársházában a piacon. — Minden többi bejelentett 17 mézársházában pedig 40 kr.

Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló husnyomaték nélkül 8 krral drágább.

Debreczen, 1888. április 10.

S z i n h á z.

„Constantin abbé” és Vedres Gyula jutalmjátéka. A legközelebbi színházi esték egyik legnagyobb érdekessége „Constantin abbé” előadása lesz, mely szombaton kerül először színpadra a Vedres Gyula jutalmjáték. A „Constantin abbé” Halévynek hasonló című, Zolának „La Terre”-je ellenében nagyobb mintaképnek nyilvánított regénye után készült, mely regény rövid idő alatt 150000 példányban kelt el Párisban. E regény után írta aztán a Crémieux és Decourcelle-féle párisi színműtől czég a nálunk szombaton előadandó vígjátékot. — A darab Párisban óriási sikert aratott és a színházi évad eseményét képezte. Budapesti szintén diadallal jelent meg a nemzeti színház deszkáin. A közönségnek nagyon tetszett s a kritika sem fukarkodott a dícső szavakban. A regény és a vígjáték, — mint egy kritikus írja — „egyszerű kis történet foglal magában, mely sokszor feldolgozott „pénzházasság” kérdése körül mozog, s egyszerű eszközökkel, s mégis hatásosan, egy isten háta mögött fekvő kis faluban s mégis érdeklődést keltőn van színpadra alkalmazva. — Egyetlen házasságtörés sem fordul elő, nincsenek idegrázó jelenései. — A kis számu cselekvő közt egy se karikatúra, gonosztevő vagy félisten, még sem unalmas. Egy jól eső, tiszta légkörű modern idyl Halévy darabja, mely a tulsó romantika és a szélső naturalizmus közt a való közepén haladva, az életben is oly sokszor összevegyülő két irányt egyesíti magában.” A darab itteni előadására a rendezőség kiváló gondot fordított; s magok a szereplők is nagy kedvelés s szorgalommal tanulták azt be. — A czimzerepet Vedress Gyula játsza; társulatunk új naivája Kaczér Nina kis asszony pedig egy okos, aranyos szívű, szerelmes amerikai leányt személyesít. E kedves darab előadását már csak azért is a legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe, mint hogy az egyszerűen a Vedress Gyula jutalmjáték szolgálat, ki mint jellem színész jeles alakító tehetséggel egyike társulatunk legerősebb oszlopának s azok közé tartozik, kik jutalmjátékuk alkalmával méltán megérdemelték egy telt nézőtér.

Az új bérlet. A színházi igazgató által hirdett 10 előadásra terjedő pótbérlet folyamában két új sikerült színmű fog előadni: a fővárosban oly nagy hatást s a sajtó által dicsérettel méltányolt „Jó Fülöp”, Csiky Gergelynek és Halévynek szintén kedves és mulattató vígjátéka „Constantin abbé”. Ezen kívül három népszerű operett is fog előadni, melyeknek érdekességét lényeges szerepváltozások emelik. Ezek: Mikádó (Yum-Yum Margó Czélia; eddig Halmainé); Uff K. király, melyben Laulát Ellinger Ilonától Kopási Juliska veszi át; a S u h a n c z, melyben Eliz szerepét Ellinger J. helyett szintén Kopási Juliska játsza. Kilátásba van helyezni a C z i g a n y - b á r ó fólvétele is a még hátralevő repertoárba.

A budapesti gabonatór-sdéről.

Április 11. Buzát ma jól kintáltak. A vételkedv kedvező, az irányzat szilárd volt s mintegy 23,000 mm. kelt el 2 1/2 krral drágább áron. Tengeri 2 1/2 krral emelkedett, úgy, hogy

már 6-32 1/2-re szűkített fel. R o z s, á r p a, z a b változatlanok.

A határidőzlet jegyzés-i élénk forgalom mellett a következők:

Buza tavasza 7.11—7.15, buza május—júniusra 7.11, buza őszre 7.39—7.41, tengeri május—júniusra 6.47—6.50—6.48, jul.—aug.-ra 6.46, z a b ő s i 5.46.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Köbányán.

Köbánya, április 10. Az üzlet esendős Magy. ur. ő. nehéz 52—54 frt, fiatal nehéz 56 56 1/2 frt, fiatal közép 55—55 1/2 frt, fiatal könnyű 52—54 frt, közönséges (szedet) nehéz 52—54, közép 52—54 forint, könnyű 52—53 frt. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz 56—56 1/2 frt, közép 55 1/2—56 frt, könnyű — frt, eredeti (Stachel) — frt, közép — frt, Sz. r. i. nehéz 51—52 forint, közép 51—52 forint, könnyű 50—51 frt. Hizo egy éres — frt. Sertésletszám: apr. 8-án volt készlet 93,127 db, április 9-én felhajtott 488 darab, április 9-dikén elszállított 546 darab, apr. 9-én maradt készletben 93,061 darab sertés.

Szerkesztői üzenet.

P. Gy. urnak Bős zörmény. A „Fővárosi Lapok” szerkesztői irodája: Budapest, Ferecziek-tere. 3. sz. I. emelet.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vétes Arnold.

Főmunkatárs: Kerecz Vilmos.

Tavaszi és nyári idényre gyapju és mosó női ruhakelmék

dus választéku raktárát ajánlja

Kunz József

és Társa özég.

Kiadó bolt és lakás.

A debreczeni 575. sorszámú húzál Csapó-Meszena utca sarkán

egy bõlthelyiség

a hozzátartozó lakással és raktárral együtt bérbe kiadó. A feltételek iránt értekezhetni alólírotnál.

SZABÓ ANTAL

ügyvéd

Nagy-uj utca 1597.

Menetjegyek és elismervények

a Red-Star vonaira

Antwerpenből

Amerikába

az enged. képviselőségénél.

Wien, IV. Weyringergasse Nr. 17.

Megérkeztek

a legújabb divatu tiszta gyapjuból készült

tavaszi és nyári

gyapjuszövetek

melyek finomság és tartósság tekintetében minden más kü- és belföldi gyártmányt felülmunk.

A n. é. közönség minél tömegesebb látogatását kéri

BIEDERMANN E. és FIA

a „BRASSÓI” posztgyártmányoknak kizárólagos elárusítói,

hol egyszersmind miként a múlt évben, úgy az ido szerint is a raktáron lévő külföldi gyapjuszövetek tetemesen leszállított árak mellett árusítottak el, úgy

hogy már

2 frt 90 krért

egy egész öltönynek való brünni gyapju szövet kapható.

Szeplő
okvetlenül eloszlik
Bergmann Vilkomtejszappana
használása által.
Készíti egyedül Bergmann és Társa Drezdában 45 kr. darabja. Raktár Dr. Rothschnek gyógyszerárában Debreczenben.

92.
420. szám.
ÁRJEGYZÉK.
az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek
KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

	100 kil
A. Asztali dara nagyszemű	16.—
B. Szinte középszemű	15.—
0 Királyliszt	15.20
1. Lángliszt	14.60
2. Montliszt	14.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	13.60
4. " 2-od rendű	13.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	12.20
6. szinte 2-od "	11.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső "	10.80
8. " 2-od "	10.—
8 1/2 Barna " 1-ső "	9.20
8 3/4 " 2-od. á 70 klgr.	7.80
9. Lábliszt . . . á 70 klgr.	6.40
10 Vere liszt . . . á 50 klgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	3.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 klgr.	3.—

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennmellített egyezmény folytán szintén beszüntetett.

Debreczen, 1888. Február 24.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Keil Alajos féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur) Bécsből

legkitűnőbb mázó-ló-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára frt. 1.35 krt. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, egy köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi és Kalendánál.

DEBRECZENBEN, a városház épületében.

Mely cigarettapapír a legjobb?

Ezen minden cigarettázóra nézve nagyon fontos kérdés már a kétségtelenebb módon bebizonyult.

Nem üres reklám, hanem elsőrendű tudományos személyiségek által összehasonlított vegyelmézek alapján a forgalomban előforduló jobb minőségű cigarettapapírok között a „Les dernières Cartouches“

Braunstein Frères gyárából.

Páris, 65. Boulevard Exelmans,

mint jóval könnyebb és legjobb cigarettapapír elismertetett. Mivel ez már többi közt Dr. Pohl tanár által a bécsi vegytani egyetemen, Dr. Liebermann tanár a budai pesti állami vegykeresleti állomás főnöke által megállapított 1887. júl. hóban Dr. Soyka Hygiéniái-tanár által a prágai egyetemen egészségügyi szempontból újabb összehasonlító vegyelmézt a lehető legényesebb eredmény koronázott amennyiben a „Les dernières Cartouches“ cigarettapapír 28-74%-al könnyebb és hogy a dohányfüsthez 28-77%-al kevesebb idegen alkotórészt tartalmaz, mint a többi vegyelmézt papír. VALÓDI csak azon papír, melynek ettiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli.

A gyár cigarettapapírjainak és cigarettahüvelyinek nagyban elárúsítása végett

Braunstein Frères

saját cég alatt Bécsben, 1. k. Schottenring 25. sz. a raktárt nyitott, továbbá kapható minden nagyobb illyenütt cikket árusító kereskedőknél.

Valódi francia és magyar
LU CZERNÁ T.
oberndorfi répa magot,
vörös virágu lóherét,
angol perje fűmagot,
mindenfajta

kerti veteménymagvakat.

Friss töltésű természetes ásványvizeket, angol ananász, valódi jamalkai rumot, valódi orosz theát, francia és magyar Cognacot, mindenféle sajtokat és valódi liptai turót.

Igen előnyös árak mellett ajánl

SZABÓ ZSIGMOND
DEBRECZENBEN

piacz- és hatvan-utca sarkán.

A debreczeni gazdasági és kertészeti árucasárnok

ajánl:

Csiraképes francia és magyar

lu czerna magot,

veres virágu lóherét,

fűmagvakat,

oberndorfi sárga, vörös mamuth

takarmány répát,

konyha-kerti vetemény és virágmagvakat

friss és legjobb minőségben jutányos árak mellett, továbbá

valódi tokaji asszu,

muskutály asszu és szamoródni

borokat palackozva,

SZABÓ LAJOS ur tarczali magy. kir.

vinczellér-képezde igazgatója pinczejéből.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindezenmü nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.